

**PWYLLGOR ARCHWILIO**  
**AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU**

Cofnodion cyfarfod **Pwyllgor Archwilio** Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gynhaliwyd yn rhithiol ar Zoom ddydd Llun 18 Rhagfyr 2023. Dechreuodd y cyfarfod am 09.30 o'r gloch.

**Cynghorydd**

Mark Young (Cadeirydd)  
Gwynfor Owen (Dirprwy  
Gadeirydd)  
Bryan Apsley  
Y Cynghorydd Marion Bateman  
Tina Claydon  
Adele Davies-Cooke  
Sharon Doleman  
Jeff Evans  
John Brynmor Hughes  
Gareth R Jones  
Marc Jones  
Beverley Parry-Jones  
Arwyn Herald Roberts  
Austin Roberts

**Yn Cynrychioli**

Cyngor Sir Ddinbych  
Cyngor Gwynedd  
  
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam  
Cyngor Sir y Fflint  
Cyngor Sir y Fflint  
Cyngor Sir y Fflint  
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy  
Cyngor Sir Ynys Môn  
Cyngor Gwynedd  
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy  
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam  
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam  
Cyngor Gwynedd  
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

**Hefyd yn bresennol:**

Helen MacArthur  
Dafydd Edwards  
Matt Brushett  
Philippa Dixon  
Anne-Marie Harrop  
Angharad Ellis  
George Jones  
Lisa Allington

Prif Swyddog Tân Cynorthwyol  
Trysorydd  
Archwilio Cymru  
Archwilio Cymru  
Mersey Internal Audit Agency  
Mersey Internal Audit Agency  
Atebol - Cyfieithydd  
Cynorthwydd Gweithredol – Cymerwr  
Nodiadau

1 **YMDDIHEURIADAU**

**Cynghorydd**

Michelle Blakeley-Walker

**Yn Cynrychioli**

Cyngor Sir Ddinbych

**YN ABSENNOL**

**Cynghorydd**

**Yn Cynrychioli**

## **2 DATGANIADAU O FUDDIANT**

2.1 Ni chofnodwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant.

## **3 HYSBYSIAD O FATERION BRYD**

3.1 Ni chafwyd unrhyw hysbysiad o faterion bryd.

## **4 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 18 MEDI 2023**

4.1 Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Medi 2023 i'w cymeradwyo.

### **4.2 PENDERFYNWYD:**

**i) cymeradwyo'r cofnodion fel cofnod gwir a chywir o'r cyfarfodydd a gynhaliwyd.**

## **5 MATERION SY'N CODI**

5.1 Nid oedd unrhyw faterion yn codi.

## **6 DIWEDDARIAD CRAFFU AR Y GYLLIDEB**

6.1 Cyflwynodd PSTC MacArthur y papur Diweddariad Craffu ar y Gyllideb gyda'r bwriad o roi diweddariad i Aelodau'r Pwyllgor Archwilio (y Pwyllgor) ar waith y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb (y Gweithgor) a cheisio cymeradwyaeth ar gyfer yr asesiad cynllunio ariannol cyfredol er mwyn pennu cyllideb gytbwys ar gyfer 2024/25.

6.2 Nododd y Cadeirydd fod cyfarfodydd y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb wedi bod yn gyfarfodydd proffesiynol a chynhyrchiol a bod Swyddogion wedi cael eu herio drwy gydol y broses. Trwy waith y Gweithgor, roedd yr ardoll wedi gostwng o 15% i 10.8% a oedd hefyd wedi mynd i'r afael â'r diffyg o'r flwyddyn flaenorol.

6.3 Diolchodd y Trysorydd i aelodau'r Gweithgor am eu gwaith caled dros y misoedd diwethaf a nododd y bu o fudd mawr i'r broses pennu'r gyllideb. Nododd ymhellach y bu cais gan rai Aelodau i geisio dwyn yr ardoll yn is na 10% wrth ystyried y sefyllfa ariannol anodd y mae Awdurdodau Lleol yn ei hwynebu ar hyn o bryd.

6.4 Dywedodd PSTC MacArthur fod risgiau'n parhau mewn perthynas â'r gyllideb a oedd yn cynnwys negodiadau cyflog cenedlaethol heb eu penderfynu, eglurder ynghylch costau pensiynau yn dilyn y prisiad, ac ansicrwydd ynghylch chwyddiant a chyfraddau llog. Nododd PSTC MacArthur fod cymaint o waith â phosibl wedi'i wneud i sicrhau bod y gyllideb wedi'i lleihau cymaint ag y bo modd yn dilyn heriau gan y Gweithgor.

- 6.5 Dywedodd un Aelod fod eu cyngor cyfansoddol nhw wedi nodi mai dim ond ardoll o lai na 10% y byddent yn fodlon ei derbyn ac y byddai ffigur uwch na hynny'n cael ei wrthod. Mewn ymateb, dywedodd y Cadeirydd mai er mai dyna'r sefyllfa a ffefrir, ni ellid gwarantu ein bod yn ymrwymo iddi; fodd bynnag, roedd yr holl waith posibl yn cael ei wneud er mwyn canfod opsiynau ar gyfer lleihau rhagor ar y defnydd o gronfeydd wrth gefn.
- 6.6 Gofynnodd Aelod a fyddai modd i Swyddogion ddarparu datganiad cyffredin o esboniad i'r Aelodau er mwyn iddynt oll allu ei gyflwyno i'w cynghorau cyfansoddol i esbonio sut y penderfynwyd ar yr ardoll. Mewn ymateb, dywedodd y Cadeirydd fod Swyddogion wrthi yn gweithio ar hyn ac y byddant yn ei gyflwyno ar ôl i'r Awdurdod gymeradwyo'r gyllideb derfynol yn ei gyfarfod ym mis Ionawr.
- 6.7 Nododd Aelod arall eu bod o'r farn y byddai'n anghyfrifol anelu am ffigur is dim ond i sicrhau y byddai'n llai na 10%, ac y dylai anghenion a gofynion y Gwasanaeth i'w alluogi i weithredu'n effeithiol ddod yn gyntaf. Gallai hefyd olygu y bydd yn rhaid gohirio unrhyw symiau a dorwyd o gyllideb eleni i'r flwyddyn ganlynol, a fyddai'n dal i gael effaith ariannol niweidiol ar awdurdodau lleol.
- 6.8 Nododd Aelod fod cyfeiriad at gostau lesio o fewn yr adroddiad a gofynnodd a oedd cynlluniau ar waith i edrych ar y rhain yn agosach. Mewn ymateb, dywedodd PSTC MacArthur fod mwyafrif helaeth y costau lesio yn gysylltiedig â cherbydau a oedd yn angenrheidiol fel rhan o'r model gweithredol. Fodd bynnag, cynhelid dadansoddiad cost a budd bob tro'r oedd angen cerbyd newydd i benderfynu a oedd y cerbyd yn anghenraid, ac a fyddai'n fwy cost-effeithiol lesio neu brynu.
- 6.9 Nodwyd bod y costau lesio hefyd yn cynnwys tri adeilad, gyda'r gost lesio fwyaf yn gysylltiedig â'r Ganolfan Gyfathrebiadau ar y Cyd. Mae hwn yn adnodd hanfodol gan ei fod yn caniatáu gweithio cydweithredol yn yr Ystafell Reoli gyda Heddlu Gogledd Cymru. Roedd y gweithio cydweithredol hwn yn ganlyniad penderfyniad a wnaed gan yr Awdurdod beth amser yn ôl ac argymhellwyd yn gryf parhau â'r trefniant. Felly byddai angen i unrhyw gynnig yn y dyfodol gael ei ddadansoddi'n fanwl a'i gymeradwyo gan yr Awdurdod.
- 6.10 Cadarnhaodd PSTC MacArthur y byddai ailasesiad o'r holl asedau wedi'u lesio, gan gynnwys y Ganolfan Gyfathrebiadau ar y Cyd, wrth iddynt gyrraedd eu cymal terfynu er mwyn cadarnhau eu bod yn hyfyw.

## 6.11 PENDERFYNWYD:

- i) **Nodi a chymeradwyo canfyddiadau'r Gweithgor Craffu ar y Gyllideb; gan gynnwys**
- ii) **y rhagdybiaethau cynllunio a ddefnyddir i ddatblygu'r gyllideb refeniw ar gyfer 2024/25;**
- iii) **yr asesiad cynllunio ariannol presennol am ofyniad cyllideb o £49.194m ar gyfer 2024/25;**
- iv) **y bwriad i ymgymryd â gwaith pellach i ganfod cyfleoedd ar gyfer gostyngiadau pellach mewn gwariant ar gyfer y flwyddyn ariannol 2024/25 a/neu ddefnyddio cronfeydd wrth gefn; a'r**
- v) **rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2024/25 ymlaen.**

## 7. DIWEDDARIAD RHEOLI'R TRYSORLYS

7.1 Cyflwynodd PSTC MacArthur y papur Diweddariad Rheoli'r Trysorlys a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am waith rheoli'r trysorlys a chydymffurfiaeth â'r dangosyddion darbodus o ran rheoli'r trysorlys ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2023 i 30 Medi 2023.

7.2 Gofynnwyd sut yr oedd y ddarpariaeth o fenthyciadau yn cael ei rheoli ac o ble y ceisiwyd buddsoddiadau pan oedd eu hangen. Atebodd PSTC MacArthur fod benthyciadau'n dod yn bennaf o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus er y defnyddiwyd rhai awdurdodau lleol hefyd ar gyfer benthyciadau tymor byr. Nodwyd bod daliadau arian parod yn cael eu cadw mewn cyfrifon cadw gyda bancwyr yr Awdurdod a hefyd Cyfleuster Adneuo Cyfrif Rheoli Dyledion (DMADF) Llywodraeth y DU.

## 7.3 PENDERFYNWYD:

- i) **nodi gweithgareddau rheoli'r trysorlys a'r dangosyddion darbodus ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill – 30 Medi 2023.**

## 8 ADRODDIAD CYNNYDD ARCHWILIO MEWNOL

8.1 Cyflwynwyd y papur Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol i'r Aelodau gan Angharad Ellis o MIAA, a'i ddiben oedd amlinellu diweddariad o'r gwaith a wnaed ganddynt fel darparwyr archwilio mewnol yr Awdurdod.

8.2 Diolchodd PSTC MacArthur i MIAA am eu gwaith hyd yn hyn a nododd y buont yn edrych ar nifer o brif feysydd sylfaenol ar gyfer y Gwasanaeth a bod hynny wedi bod o fudd mawr.

## 8.3 PENDERFYNWYD:

- i) **Nodi'r gwaith a wnaed gan MIAA hyd at 30 Tachwedd 2023 a nodi'r adolygiadau arfaethedig ar gyfer gweddill y flwyddyn ariannol.**

## **9 ADOLYGIAD RHEOLI PRESENOLDEB A'R GYFLOGRES**

- 9.1 Amlinellodd Angharad Ellis, MIAA, bapur yr Adolygiad Rheoli Presenoldeb a'r Gyflogres, a'i ddiben oedd cyflwyno i'r Aelodau ganfyddiadau'r adolygiad archwilio mewnol o'r trefniadau a'r rheolaethau cyflogres a rheoli presenoldeb.
- 9.2 Nodwyd bod nifer o argymhellion wedi'u gwneud gan MIAA o ran systemau presenoldeb a'r gyflogres yn y Gwasanaeth, ac y byddai camau dilynol yn y flwyddyn nesaf i sicrhau bod yr argymhellion hyn wedi'u cyflawni. Byddai adborth yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor bryd hynny.
- 9.3 Nododd PSTC MacArthur fod Cyllid, Cyflogres ac Adnoddau Dynol wedi gweithio'n galed iawn yn y maes hwn a braf oedd gweld hynny'n cael ei adlewyrchu yn yr adroddiad.

### **9.4 PENDERFYNWYD:**

- i) **Nodi canfyddiadau'r adolygiad archwilio mewnol o'r trefniadau cyflogres a rheoli presenoldeb.**

## **10 ARDYSTIO AR GYDYMFFURFIO Â GOFYNION ASESU PERFFORMIAD MESUR LLYWODRAETH LEOL 2009**

- 10.1 Cyflwynodd PSTC MacArthur y papur Ardystio ar Gydymffurfio â Gofynion Aseu Perfformiad Mesur Llywodraeth Leol 2009 a gadarnhaodd i'r Aelodau ganlyniad archwiliad allanol o fesurau gwella 2023/24 yr Awdurdod, fel sy'n ofynnol gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.

### **10.2 PENDERFYNWYD:**

- i) **Nodi'r llythyr archwiliad sy'n cadarnhau bod yr Awdurdod wedi cyflawni ei gyfrifoldebau o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.**

## **11 MATERION BRYS**

- 11.1 Nid oedd unrhyw faterion brys i'w trafod.

Daeth y cyfarfod i ben am 10.32 o'r gloch